

Náležitosti programu centra pre deti a rodiny a špecializovaného programu centra pre deti a rodiny

Náležitosti programu centra pre deti a rodiny (ďalej len „centrum“) a špecializovaného programu centra sú:

a) kontaktná adresa centra a telefónne číslo alebo iný kontaktný údaj centra,

Centrum pre deti a rodiny Púchov, Štefánikova 832, 020 01 Púchov

Telef. kontakt: 042/4642378

E-mail: ded.pu@stonline.sk

IČO: 35995106

DIČ: 2020956795

b) adresa miesta vykonávania opatrení alebo miest vykonávania opatrení, ak sa opatrenia vykonávajú vo viacerých budovách centra,

Centrum pre deti a rodiny Púchov, pracovisko Štefánikova 832, Púchov

Centrum pre deti a rodiny Púchov, pracovisko Fr. Hečku 1399, Horné Kočkovce

V mieste bydliska profesionálnych náhradných rodičov

c) účel centra podľa § 45 ods. 1 písm. a) až d) zákona,

Centrum pre deti a rodiny Púchov je zariadenie zriadené na účel vykonávania:

- a. opatrení dočasne nahrádzajúcich dieťaťu jeho prirodzené rodinné prostredie alebo náhradné rodinné prostredie na základe rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia alebo o uložení výchovného opatrenia (ďalej len „pobytové opatrenie súdu“),
- b. výchovných opatrení podľa § 12 ods. 1 písm. b) a d) zákona, výchovných opatrení, ktorými je uložená povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu alebo iných povinností uložených súdom podľa osobitného predpisu alebo neodkladných opatrení, ktorými je uložená takáto povinnosť (ďalej len „ambulantné výchovné opatrenie“),
 - opatrení na predchádzanie vzniku, prehlbovania a opakovania krízových situácií dieťaťa v prirodzenom rodinnom prostredí alebo náhradnom rodinnom prostredí,
 - na predchádzanie vzniku, prehlbovania a opakovania porúch psychického, fyzického alebo sociálneho vývinu dieťaťa, z dôvodu problémov v prirodzenom rodinnom prostredí, náhradnom rodinnom prostredí, širšom sociálnom prostredí a v medziľudských vzťahoch.

d) druh vykonávaných opatrení, ak účelom centra je vykonávanie

1. opatrení dočasne nahrádzajúcich dieťaťu jeho prirodzené rodinné prostredie alebo náhradné rodinné prostredie na základe rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia alebo o uložení výchovného opatrenia (ďalej len „pobytové opatrenie súdu“),

2. výchovných opatrení podľa § 12 ods. 1 písm. b) a d) zákona, výchovných opatrení, ktorými je uložená povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu alebo iných povinností uložených súdom podľa osobitného predpisu alebo neodkladných opatrení, ktorými je uložená takáto povinnosť (ďalej len „ambulantné výchovné opatrenie“),

Centrum pre deti a rodiny Púchov vykonáva opatrenia:

1. pobytové opatrenia súdu:
 - a) neodkladné opatrenia,
 - b) výchovné opatrenia,
 - c) nariadenia ústavnej starostlivosti.
2. ambulantné výchovné opatrenia:
 - a) vykonávanie opatrení na zhodnotenie situácie dieťaťa a rodiny, posúdenie možností rodičov, ďalších príbuzných a iných blízkych osôb dieťaťa riešiť situáciu dieťaťa a rodiny na účely určenia miery ohrozenia dieťaťa,

- b) vykonávanie opatrenia nariadeného súdnym rozhodnutím, ktoré uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu;
vykonávanie opatrení podľa § 11 ods. 2 a ods. 3 písm. b), d) na obmedzenie a odstraňovanie negatívnych vplyvov, ktoré ohrozujú psychický vývin, fyzický vývin a sociálny vývin dieťaťa
ods. 2 - opatrenia pre dieťa a rodičov v rozvodových/rozchodových situáciách – ak sa rodičia dieťaťa rozvádajú, je potrebné dieťaťu a jeho rodičom poskytnúť alebo sprostredkovať soc. poradenstvo, rodičom dieťaťa odporučiť psychologickú pomoc v záujme obnovy manželského spolužitia a v záujme predchádzania nepriaznivým vplyvom rozvodu na dieťa, dieťaťu poskytnúť alebo zabezpečiť potrebnú psychologickú pomoc aj po rozvode;
ods. 3 písm. b) - odborné metódy na prispôsobenie sa novej situácii v prirodzenom rodinnom alebo náhradnom rodinnom prostredí, na úpravu rodinných a sociálnych pomerov dieťaťa, na podporu riešenia výchovných problémov, sociálnych problémov a iných problémov v rodine a v medziľudských vzťahoch, na podporu obnovy alebo rozvoja rodičovských zručností, na zhodnotenie situácie dieťaťa a rodiny, posúdení možností rodičov, ďalších príbuzných a iných blízkych osôb dieťaťa riešiť situáciu dieťaťa a rodiny na účely určenia miery ohrozenia dieťaťa;
ods. 3 písm. d) – poradensko-psychologická pomoc rodinám so špecifickým problémom a pri krízových situáciách;
- c) vykonávanie opatrení pre fyzické osoby, ktorým je dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, pre pestúnov alebo poručníkov, ktorí sa osobne starajú o dieťa a potrebujú odbornú pomoc na uľahčenie zabezpečenia náhradného rodinného prostredia pre dieťa - poskytnutie alebo zabezpečenie sociálneho poradenstva alebo iného odborného poradenstva, vykonávanie alebo zabezpečenie vykonávania opatrení na uľahčenie riešenia výchovných problémov alebo rodinných problémov, pri uplatňovaní zákonných nárokov dieťaťa.

e) forma vykonávania opatrení podľa § 45 ods. 4 zákona,

Centrum pre deti a rodiny Púchov vykonáva opatrenia formou:

1. pobytovou formou,
2. ambulatnou formou,
3. terénnou formou.

f) opis cieľovej skupiny centra,

Centrum pre deti a rodiny Púchov vykonáva opatrenia pobytovou formou pre dieťa:

1. s nariadením neodkladného opatrenia,
2. uložením výchovného opatrenia,
3. s nariadením ústavnej starostlivosti,
4. na požiadanie dieťaťa,
5. pre plnoletú fyzickú osobu, ktorou je mladý dospelý, po ukončení pobytového opatrenia súdu nadobudnutím plnoletosti dieťaťa.

Centrum pre deti a rodiny Púchov vykonáva opatrenia ambulatnou formou alebo terénnou formou pre dieťa a jeho rodinu na základe:

1. písomnej dohody s rodičom dieťaťa alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa,
2. rozhodnutia súdu alebo orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately o uložení ambulatného výchovného opatrenia, a ak je to účelom ambulatného výchovného opatrenia, tak aj pre rodiča dieťaťa alebo osobu, ktorá sa osobne stará o dieťa,

g) dôvody vylučujúce vykonávanie opatrení v centre, ak centrum vykonáva opatrenia podľa § 47, § 48 a § 59 ods. 1 písm. a) prvého bodu alebo tretieho bodu alebo písm. b) až d) zákona,

Dôvody vylučujúce vykonávanie opatrení:

- nedostatočná aktuálna kapacita v priestoroch zariadenia na samostatnej skupine alebo špecializovaných skupinách,
- nedostatočné personálne zabezpečenie centra,
- nedostatočné priestorové vybavenie pre výkon ambulantnej a terénnej formy,
- nevykonávanie opatrení ak je vyčerpaný pracovný časofond pre ambulantné a terénne opatrenia,
- pri terénnej forme prijímame klientov do 30 km,
- pri riešení rodičovského konfliktu je možné odovzdanie a prebranie dieťaťa len na pôde určenej centrom,
- nevykonávanie opatrení pre klienta závislého na drogách, týraného alebo sexuálne zneužívaného, pre klienta so závažnými poruchami správania.

h) celkový počet miest v centre a ak centrum vykonáva opatrenia pobytovou formou vo viacerých budovách centra, počet miest v jednotlivých budovách centra,

Schválená kapacita Centra pre deti a rodiny Púchov Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava je v počte 37 miest.

V Centre pre deti a rodiny Púchov, pracovisko Štefánikova 832, Púchov, sú umiestnené dve špecializované samostatné skupiny - jedna pre deti s duševnými poruchami s opatrovateľskou starostlivosťou a jedna pre deti ťažko zdravotne postihnuté s ošetrovateľskou starostlivosťou s celkovým počtom miest 16.

V Centre pre deti a rodiny Púchov, pracovisko Fr. Hečku 1399, Púchov - Horné Kočkovce, je umiestnená samostatne usporiadaná skupina s celkovým počtom miest 9.

Centrum pre deti a rodiny Púchov vykonáva pobytové opatrenie súdu v šiestich profesionálnych náhradných rodinách, ktoré poskytujú starostlivosť celkovému počtu 12 detí.

i) opis vnútorných priestorov a vonkajších priestorov centra, a ak centrum vykonáva opatrenia pobytovou formou, opis podmienok zachovania súkromia vrátane opisu podmienok na osobnú hygienu pre deti, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia pobytovou formou,

Pobytová forma v Centre pre deti a rodiny Púchov sa vykonáva v dvoch budovách:

1. v kmeňovej budove na adrese Štefánikova 832, Púchov, kde sa nachádzajú dve špecializované samostatné skupiny – jedna pre deti s duševnými poruchami s opatrovateľskou starostlivosťou a jedna pre deti s ťažkým zdravotným postihnutím s ošetrovateľskou starostlivosťou
2. v rodinnom dome na adrese Františka Hečku 1399, Púchov – Horné Kočkovce sa nachádza samostatne usporiadaná skupina

Opis vnútorných a vonkajších priestorov kmeňovej budovy:

Prízemie:

Na prízemí vpravo je vybudovaný ubytovací priestor pre špecializovanú skupinu detí s duševnými poruchami a nachádza sa tu chodba na prezúvanie, 2 veľké denné miestnosti a 5 detských izbičiek/spálni. Dve spálne sú dvojposteľové a tri jednoposteľové. Každá z izieb je zariadená váľandou, nočným stolíkom, lampou. Dve izby sú dievčenské a tri izby slúžia pre chlapcov.

V zadnej časti prízemnia sa nachádza kúpeľňa, v ktorej je vaňa, 2 umývadlá a 2 WC. Druhá kúpeľňa sa nachádza v prednej časti vstupnej chodby – má sprchovací kút, 2 umývadlá a 2 WC. Z prednej chodby sa ešte vchádza do 2 malých miestností, z ktorých jedna slúži ako miestnosť na odkladanie zdravotníckych pomôcok vrátane chladničky s liečivami a lekárnica. Ďalej je tam umiestnený stolík a skrinka. Miestnosť slúži pre službukonajúci personál – písanie správ a odkladanie si osobných vecí. Druhá miestnosť slúži ako izolačka v prípade potreby – je tam umiestnená posteľ, konferenčný stolík a kreslo. Tieto miestnosti sú uzamykateľné a zabraňujú vstupu detí.

Prvé poschodie:

Na prvé poschodie sa vchádza z prízemnia kameninovým schodiskom, ktoré je opatrené zábradlím s protišmykovým zabezpečením.

Na prvom poschodí vpravo je vybudovaný ubytovací priestor pre 1 samostatnú špecializovanú skupinu detí ťažko zdravotne postihnuté a nachádzajú sa tu 4 miestnosti, do ktorých sa vchádza z priestranej dennej miestnosti, ktorá slúži na trávenie voľného času a štúdium a ďalšie 3 miestnosti slúžia ako spálne pre deti. Predizba do spální je zariadená šatníkovou skriňou pre jednu zo spální, ktorá je zariadená 1 zdravotníckou posteľou a dvoma váľandami, druhá spáľňa má 3 váľandy, 3 šatníkové skrine a 3 nočné stolíky a tretia spáľňa má 2 zdravotnícke postele, vaňu, umývadlo a prebalovací pult. Na konci chodby je zrekonštruovaná nová bezbariérová kúpeľňa a s dvoma sprchovacími miestami, s dvoma umývadlami a s dvoma WC s kompletnými odkladacími priestormi na hygienické potreby. Službukonajúci personál má svoje priestory v samostatnej miestnosti, do ktorej sa vchádza z dennej miestnosti, ktorá je zariadená písacím stolíkom, skrinkovou zostavou, umývadlom a slúži ako šatňa na odkladanie osobných vecí a tiež zdravotníckych pomôcok a liekov. Celé toto krídlo slúži ako priestor na bývanie pre 1 špecializovanú samostatnú skupinu pre deti ťažko zdravotne postihnuté. Priestor je uzamykateľný.

Miestnosť oproti schodišťa slúži ako návštevná miestnosť pre biologických ev. náhradných rodičov, príp. žiadateľov. Druhá miestnosť slúži ako kreatívny ateliér a tretia miestnosť je pripravená pre snoezelen terapie.

Na poschodí vľavo sú 4 miestnosti, ktoré slúžia ako kancelárske a terapeutické miestnosti pre odborný personál (psychológ, špeciálneho pedagóga) + 1 malá miestnosť pre fyzioterapiu a samostatné WC pre personál. Okrem tohto WC je pri schodišti ešte jedna kúpeľňa s WC, ktoré slúži podľa potreby pre návštevu.

Priestranná podesta slúži ako priestor na odkladanie vrchného oblečenia a topánok do príslušnej šatníkovej skrine a prezúvacích botníkov.

Vonkajšie priestory:

Vonkajší priestor tvorí trávnatý areál, ktorý deti využívajú na pobyt vonku, a ktorý je opatrený detskými preliezačkami, pieskoviskom, záhradným domom a priestorom na uschovanie bicyklov a ostatných sezónnych náčiní, ktoré využívajú deti. Taktiež sa v areáli nachádza dom správcu, pri ktorom je garáž. Za domom správcu sa nachádza komunitná záhrada, kde deti v spolupráci s dobrovoľníkmi mesta Púchov pestujú zeleninu.

Opis vnútorných a vonkajších priestorov rodinného domu:

Prízemie:

Na prízemie sa vchádza dreveným schodiskom. Na prízemí v pravo sa nachádza kuchyňa s jedálenským kútom a so skladom potravín.

Vedľa kuchyne sa nachádza obývacia izba. V izbe sa tiež nachádza písací stôl.

Na prízemí vľavo sa nachádzajú dve izby. V prvej izbe sú umiestnené tri postele pre troch chlapcov a nachádzajú sa tu tri váľandy, písací stôl, všetci majú vlastný nočný stolík a skrinku.

V druhej izbe sú taktiež umiestnené tri postele pre troch chlapcov, s tromi nočnými stolíkmi a tromi skrinkami.

V zadnej časti prízemia sa nachádza kúpeľňa, v ktorej je vaňa a jedno umývadlo. WC je oddelené a nachádza sa vedľa kúpeľne.

Prvé poschodie:

Na prvé poschodie sa vchádza z prízemia uzamykateľnými dverami, betónovým schodiskom, ktoré je opatrené zábradlím. Uzamykateľné dvere zabraňujú deťom vstup na poschodie.

Na prvom poschodí v pravo sa nachádzajú dve miestnosti. Prvá slúži ako miestnosť pre zamestnancov. Druhá miestnosť slúži ako ďalšia detská izba. Nachádzajú sa v nej tri váľandy, nočné stolíky a skrinky pre tri deti.

V zadnej časti prvého poschodia sa nachádza kúpeľňa so sprchovacím kútom, umývadlom a s WC, ktoré je oddelené od sprchovacieho kúta priečkou. Kúpeľňa spolu s WC je obložená keramickým obkladom a podlaha keramickou dlažbou.

Priestranná chodba slúži zároveň aj ako šatníkový priestor, nakoľko sú tu umiestnené veľké vstavané skrine.

Pivničné priestory:

V pivničných priestoroch sa nachádza garáž, sklad, ktorý slúži na odkladanie záhradnej techniky a kočiarov, bicyklov, sánok, kolobežiek a ostatných hračiek, s ktorými sa deti hrajú vonku. Vedľa garáže

je umiestnená kotoľňa, za ktorou je ďalšia miestnosť, ktorá slúži na uskladňovanie zemiakov a zeleniny. Vedľa kotoľne je miestnosť pre údržbára, v ktorej si odkladá náradie a údržbársky materiál. Ďalšou miestnosťou je sklad čistiacich prostriedkov, ktorý je opatrený dreveným regálom.

Ďalšou miestnosťou je sušiareň, ktorá je vykurovaná, nachádza sa tu okno, ktoré je vetrateľné. V tejto časti sú umiestnené skrine, v ktorých sú uložené voľnočasové veci.

Vedľa sušiarne je umiestnené práčovňa, v ktorej sa nachádza WC, vaňa, automatická pračka a sušička a koše na znečistenú bielizeň.

Vonkajšie priestory:

Vonkajší priestor tvorí trávnatý areál - dvor, ktorý deti využívajú na pobyt vonku. Taktiež si tu deti v spolupráci so zamestnancami na skupine zriadili malú záhradku, kde si pestujú zeleninu.

Na všetkých skupinách v centre je zavedené pravidlo rešpektovania intimity pri vykonávaní hygienických úkonov. Na samostatnej skupine a na špecializovanej samostatnej skupine pre deti s duševnými poruchami vykonávajú hygienické úkony deti samostatne, avšak s ohľadom na vek a mentálnu úroveň aj za pomoci službukonajúceho personálu.

Deťom, ktoré sú umiestnené v špecializovanej samostatnej skupine pre deti ťažko zdravotne postihnuté, zabezpečujú ich osobnú hygienu zamestnanci.

Zamestnanci centra vedú deti ku rešpektovaniu súkromia iných a k hodnote vlastného súkromia. Každé dieťa má vlastnú posteľ a skriňu, do ktorej si môže odkladať svoje osobné veci.

j) počet zamestnancov centra, štruktúra pracovných miest s uvedením dosiahnutého vzdelania zamestnancov podľa § 4; ak centrum zabezpečuje odbornú pomoc alebo činnosť podľa § 49 ods. 5 zákona, program centra obsahuje aj informáciu o zabezpečení tejto odbornej pomoci alebo činností inými odborníkmi,

Celkový počet úväzkov centra: 44

Odborní zamestnanci centra:

- špeciálny pedagóg – s vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v príslušnom odbore
- 2 x psychológ - s vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v príslušnom odbore

Sociálni pracovníci:

- Sociálny pracovník - s vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v príslušnom odbore
- Sociálny pracovník - s vysokoškolským vzdelaním prvého stupňa v príslušnom odbore

V rámci Národného projektu „Deinštitucionalizácia náhradnej starostlivosti v zariadeniach“:

- Sociálny pracovník - s vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v príslušnom odbore

V rámci Národného projektu „Deinštitucionalizácia náhradnej starostlivosti v zariadeniach“ od 01.01.2019:

- 2 x sociálny pracovník - s vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v príslušnom odbore
- 2 x psychológ - s vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v príslušnom odbore
- 2 x sociálny pracovník - s vysokoškolským vzdelaním prvého stupňa v príslušnom odbore

Zamestnanci na samostatnej skupine:

- 3 x vychovávateľ - s vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v príslušnom odbore
- pomocný vychovávateľ s ekonomickou agendou – úplné stredné odborné vzdelanie
- 2 x pomocný vychovávateľ - úplné stredné odborné vzdelanie

Zamestnanci na špecializovanej samostatnej skupine pre deti s duševnými poruchami:

- 2 x vychovávateľ - s vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v príslušnom odbore
- pomocný vychovávateľ s ekonomickou agendou – úplné stredné odborné vzdelanie
- opatrovateľ - s vysokoškolským vzdelaním prvého stupňa v príslušnom odbore
- 3 x opatrovateľ - úplné stredné odborné vzdelanie

Zamestnanci na špecializovanej samostatnej skupine pre deti ťažko zdravotne postihnuté:

- zdravotná sestra - s vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v príslušnom odbore

- zdravotná sestra - s vysokoškolským vzdelaním prvého stupňa v príslušnom odbore
- 4 x zdravotná sestra - úplné stredné odborné vzdelanie
- 2 x pomocný vychovávateľ - úplné stredné odborné vzdelanie

Profesionálna náhradná rodina:

- profesionálny náhradný rodič - s vysokoškolským vzdelaním tretieho stupňa
- 5 x profesionálny náhradný rodič - úplné stredné odborné vzdelanie

Centrum pre deti a rodiny Púchov spolupracuje s Centrami špeciálno-pedagogického poradenstva, ktoré vykonávajú odbornú psychologickú a špeciálnopedagogickú diagnostiku. Ďalej využívame diagnostiku a liečbu od pedopsychiatrov a terapie klinického psychológa. Taktiež využívame aj ambulantný pobyt v Liečebno-výchovnom sanatóriu.

k) opis spôsobu oboznámenia detí, rodičov a iných fyzických osôb s programom centra alebo špecializovaným programom centra,

Informácie o Programe centra podáva sociálny pracovník pri prvom kontakte s dieťaťom. Oboznámenie rodičov a blízke osoby sa uskutočňuje pri prvom osobnom stretnutí, najneskôr na prípadovej konferencii.

V prípade maloletého dieťaťa sa informácie o Programe Centra podávajú primerane veku, rozumovým schopnostiam a psychickému stavu dieťaťa.

l) opis odborných metód práce s dieťaťom, jeho rodinou a inými plnoletými fyzickými osobami, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre a spôsob zapájania spolupracujúcich subjektov do odbornej práce centra,

Odborné metódy práce s dieťaťom, jeho rodinou a inými plnoletými fyzickými osobami – sociálny pracovník centra:

- štúdium dostupnej dokumentácie o dieťati a jeho rodine,
- analýza údajov,
- informačný a poradenský rozhovor,
- pozorovanie,
- anamnéza,
- sociálne poradenstvo.

Odborné metódy práce s dieťaťom, jeho rodinou a inými plnoletými fyzickými osobami – psychológ centra:

- informačný a poradenský rozhovor,
- pozorovanie,
- odborná psychologická diagnostika,
- psychoterapia,
- psychologické poradenstvo,
- konzultačná činnosť s odborníkmi,
- individuálna a skupinová intervencia,
- preventívne programy,
- sociálno-psychologický výcvik.

Odborné metódy práce s dieťaťom, jeho rodinou a inými plnoletými fyzickými osobami – špeciálny pedagóg centra:

- informačný a poradenský rozhovor,
- pozorovanie,
- špeciálnopedagogická diagnostika,
- depistáž,
- edukácia, reedukácia, korekcia,
- prevencia,
- stimulácia,
- špeciálnopedagogické poradenstvo.

Do odbornej práce s deťmi zapájame aj centrá špeciálnopedagogického poradenstva a centrá pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie a taktiež konzultujeme prácu s pedopsychiatrom a klinickým psychológom.

m) opis plánovania a poskytovania odbornej pomoci, ak centrum poskytuje starostlivosť tehotnej žene a tejto žene po pôrode a jej dieťaťu podľa § 46 ods. 8 zákona.

Centrum pre deti a rodiny Púchov starostlivosť tehotnej žene neposkytuje.

n) opis plánovania a vyhodnocovania výchovnej činnosti v samostatne usporiadaných skupinách.

Centrum vytvára celoročný plán činností jednotlivých skupín na jeden kalendárny rok, ktorý vychádza z dlhodobých úloh zariadenia detského domova a príslušnej skupiny. Podľa neho sa v spolupráci s dieťaťom vytvárajú mesačné plány výchovnej práce s ohľadom na individuálne potreby jednotlivého dieťaťa. Mesačné plány vypracúvajú a aj vyhodnocujú vychovávatelia samostatne usporiadanej skupiny, profesionálni náhradní rodičia a špeciálny pedagóg v spolupráci s deťmi, s prihliadnutím na vek, rozumové schopnosti a na psychický stav dieťaťa.

V samostatne usporiadanej skupine výchovné plány vypracúvajú a vyhodnocujú vychovávatelia a deti, s prihliadnutím na vek dieťaťa a jeho rozumové schopnosti. Plány sa prispôbujú aktuálnym podmienkam a možnostiam, v závislosti od počasia alebo od vzniknutých neočakávaných situácií. Súčasťou plánov je predovšetkým:

- plánovanie návštev kultúrnych podujatí,
- plánovanie záujmovej činnosti detí,
- plánovanie nákupov,
- vytvorenie jedálneho lístka a pod.

Ročný plán sa vyhodnocuje na konci kalendárneho roka a vyhodnotenie mesačného plánu sa odovzdáva na kontrolu špeciálnemu pedagógovi do 5. dňa v mesiaci.

Taktiež sa vypracúvajú aj polročné správy o dieťati, v ktorých sú zaznamenané zmeny v správaní a v rozvoji dieťaťa. Sú v nich zahrnuté krátkodobé i dlhodobé ciele a postupy jednotlivých úloh.

Pri plánovaní výchovnej činnosti sa centrum zameriava na komplexný rozvoj osobnosti dieťaťa.

Pri plánovaní sa využívajú motivačné výchovné prostriedky:

- výber televízneho programu, používanie informačno-technického zariadenia,
- návšteva kina, kultúrnej akcie a iné,
- výlet,
- výber činnosti pre skupinu,
- výroba nejakého produktu,
- príprava obľúbeného pokrmu,
- dlhší čas vonku.

Pri plánovaní voľnočasových aktivít sa kladie dôraz na individuálne záujmy dieťaťa, rozvoj jeho talentu, zameriava sa na zdravý životný štýl, rozvoj samostatnosti a poskytuje sa priestor na seberealizáciu.

Príprava dieťaťa na osamostatnenie prebieha zapájaním dieťaťa do bežných domácich činností. Rozvíjajú sa sociálne zručnosti a zvýšená pozornosť sa venuje finančnej gramotnosti.

V rámci výchovnej činnosti sa centrum zameriava na podporu vzťahov medzi súrodencami a kladie dôraz na udržanie citových väzieb detí s biologickými rodičmi a príbuznými. S dieťaťom je realizovaná pravidelná príprava na vyučovanie, upevňujú a rozvíjajú sa jeho vedomosti získavané v školských zariadeniach a pomoc pri rozhodovaní o ďalšom profesijnom smerovaní s ohľadom na danosti a zdravotný stav dieťaťa.

Centrum podľa plánu prevencie realizuje preventívne programy zamerané na šikanu, sexuálne zneužívanie, obchodovanie s ľuďmi a rizikové správanie.

V rámci výchovných aktivít centra sú organizované akcie, ktoré podporujú dieťa v nadväzovaní kontaktov a priateľstiev mimo centra.

o) opis obsahu prípravy na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti podľa § 16 vrátane počtu hodín určených na nácvik praktických zručností vo výchovnej práci s deťmi

a personálne zabezpečenie tejto prípravy, ak centrum vykonáva aj prípravu na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti,

Príprava na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti

Všeobecné východiská

Centrum pre deti a rodinu zabezpečuje prípravu na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti (ďalej len „príprava“) a zároveň poskytuje záujemcom všetky informácie súvisiace s prípravou .

Základné podmienky, rozsah a obsah prípravy sú upravené Zákonom č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a so sociálnej kurately a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších prepisov (ďalej len „zákon č. 305/2005 Z. z.“) a Vyhláškou č. 103/2018 Z. z. Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 305/2005 Z. z.

Profesionálna náhradná rodina (ďalej len „PNR“) je súčasťou organizačnej štruktúry Centra pre deti a rodiny (ďalej len „centrum“), v ktorom sa vykonávajú opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Centrum vykonáva pobytové opatrenia súdu v PNR, ktorá poskytuje starostlivosť ustanovenému počtu detí a mladých dospelých v rodinnom dome alebo v byte, ktorého je PNR vlastníkom, spoluvlastníkom, nájomcom alebo spoločným nájomcom (§ 51 ods. 1).

Vykonávanie pobytového opatrenia súdu v PNR má prednosť pred jeho vykonávaním v samostatne usporiadanej skupine (§51 ods. 4).

V PNR zabezpečujú starostlivosť o deti a mladých dospelých manželia, ktorí sú zamestnancami centra, alebo fyzická osoba, ktorá je zamestnancom centra.

Profil profesionálneho náhradného rodiča

Zájemca o prípravu na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti (ďalej len „záujemca“) na základe svojej motivácie po absolvovaní prípravy dočasne poskytne svoje domáce a rodinné prostredie dieťaťu , ktoré je v centre umiestnené na základe rozhodnutia súdu, s cieľom naplniť jeho individuálne potreby vzhľadom na aktuálnu životnú situáciu, v ktorej sa nachádza.

PNR je povinný splniť ustanovený kvalifikačný predpoklad a absolvovať prípravu v ustanovenom rozsahu, ktorej súčasťou je písomné zhodnotenie tejto prípravy. Ak starostlivosť o deti v PNR zabezpečujú manželia, ktorí sú zamestnancami centra, ustanovený kvalifikačný predpoklad musí spĺňať aspoň jeden z manželov. Na manžela alebo manželku fyzickej osoby, ktorá je zamestnancom centra sa vzťahuje zákonom stanovený rozsah prípravy a bezúhonnosť v rozsahu aká platí pre fyzickú osobu, ktorá má záujem stať sa pestúnom alebo osvojiteľom (§ 39 ods. 4).

Hlavným poslaním profesionálneho náhradného rodiča je naplniť jednu zo základných potrieb dieťaťa, a to potrebu blízkej osoby, s ktorou si dieťa vytvorí vzájomné puto – láskyplný vzťah. Samotná rola PNR je zložitá a nesie v sebe spojenie roly rodič a roly profesionál – vychovávateľ. V niektorých situáciách prevažuje jedno, inokedy zase druhé. Je ťažké definovať aký je ten správny pomer medzi rolou rodiča a rolou profesionála. Snaha o vyváženie oboch rolí je súčasťou obsahu prípravy na vykonávanie PNR.

Aby sa záujemca mohol stať PNR musí spĺňať:

1.) Určité kvalifikačné predpoklady pre zabezpečenie starostlivosti o dieťa a to najmenej (Vyhláška č. 103/2018 Z. z., § 15 ods.1):

- a) nižšie stredné odborné vzdelanie, alebo stredné odborné vzdelanie,
- b) úplné stredné všeobecné vzdelanie alebo úplné stredné odborné, vzdelanie, ak sa zabezpečuje starostlivosť o dieťa, ktoré vyžaduje zvýšenú starostlivosť z dôvodu, že bolo týrané, sexuálne zneužívané alebo bol na ňom spáchaný trestný čin ohrozujúci jeho priaznivý psychický vývin, fyzický vývin alebo sociálny vývin.

2.) Rozsah prípravy na vykonávanie PNR je:

- a) 60 hodín, ak záujemca ukončil úplné stredné vzdelanie,
 - b) 80 hodín, ak záujemca ukončil stredné vzdelanie,
 - c) najmenej 21 hodín nácviku praktických zručností podľa § 16 ods. 1 písm. b), ak ide o
1. zamestnanca centra, ktorý bol členom odborného tímu podľa § 5 alebo ktorý zabezpečoval starostlivosť o deti nepretržite najmenej tri roky,

2. manžela profesionálneho náhradného rodiča a starostlivosť v profesionálnej náhradnej rodine zabezpečuje len jeden z manželov.

Za povolenú neúčast' sa považuje max. 10 percent z celkového počtu hodín prípravy, ktorá musí byť zdokladovaná (napr. PN, lekárske vyšetrenia, úmrtie v rodine a pod.) Manžel/ka záujemcu je povinný/á zúčastniť sa daného počtu hodín, inak prípravu neabsolvoval.

Obdobný postup odporúčame uplatniť aj voči partnerovi záujemcu s ktorým žije v spoločnej domácnosti.

Organizačné podmienky prípravy

Prípravu na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti zabezpečuje centrum bez úhrady /náklady spojené s dopravou, stravovaním, ubytovaním a iné si záujemca zabezpečuje z vlastných zdrojov/.

Centrum zriaďuje tím na prípravu fyzickej osoby, ktorá má záujem stať sa profesionálnym náhradným rodičom, v zložení:

- najmenej jeden psychológ s ukončeným vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v študijnom odbore psychológia (Vyhláška č. 103/2018 Z. z., § 16 ods. 3)
- najmenej jeden sociálny pracovník s ukončeným vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v študijnom odbore sociálna práca, resp. špeciálny pedagóg s ukončeným vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v študijnom odbore špeciálna pedagogika, liečebná pedagogika
- k vyššie uvedenému realizačného tímu môžu byť prizvaní aj iní odborníci, (napr. profesionálny náhradný rodič, vychovávateľ centra, prípadne iní odborníci, ktorí nie sú zamestnancami centra)
- riaditeľ centrá určí koordinátora prípravy, ktorý manažuje celý proces prípravy

Povinná dokumentácia

- Dohoda o realizovaní prípravy na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti, uzatvorená medzi centrom a záujemcom
- Súhlas so spracovaním osobných údajov
- Podrobnejší obsah prípravy a informácie o podmienkach vykonania prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti
- Prezenčná listina a výkaz /odpočet úloh za daný časofond/
- Zhodnotenie prípravy , ktoré je vypracované po ukončení prípravy.

Obsah prípravy

(1) Príprava na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti v centre zahŕňa

a) poskytnutie základných informácií o

1. právnych predpisoch upravujúcich oblasť sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a rodinnoprávnych vzťahov a ďalších všeobecne záväzných právnych predpisoch súvisiacich s vykonávaním profesionálnej náhradnej starostlivosti,
2. výchovných opatreniach, náhradnej starostlivosti a osvojení,
3. psychickom vývine, fyzickom vývine a sociálnom vývine dieťaťa a potrebách dieťaťa,
4. o potrebách a špecifikách starostlivosti o dieťa, ktoré je obeťou trestného činu obchodovania s ľuďmi, alebo ktoré je týrané, sexuálne zneužívané alebo sa vykonávajú opatrenia na overenie miery ohrozenia dieťaťa týraním, sexuálnym zneužívaním alebo iným činom ohrozujúcim jeho život, zdravie, priaznivý psychický vývin, fyzický vývin alebo sociálny vývin v rozsahu najmenej 16 hodín z celkového počtu hodín určených na poskytnutie základných informácií,
5. právach dieťaťa,
6. právach a povinnostiach profesionálneho náhradného rodiča,

b) nácvik praktických zručností vo výchovnej práci s deťmi v rozsahu najmenej 50 % z celkového počtu hodín prípravy na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti zameraný na:

1. identifikáciu vývinových potrieb dieťaťa,
2. vzťahovú väzbu, citové pripútanie a separáciu dieťaťa,
3. prispôsobenie sa zmene v rodine profesionálneho náhradného rodiča,
4. komunikačné zručnosti,
5. rozvoj výchovných zručností,
6. riešenie záťažových situácií v rodine,
7. spoluprácu v tíme odborníkov.

(2) Po ukončení prípravy centrum vypracuje zhodnotenie prípravy v písomnej podobe, ktorého súčasťou je najmä

a) zhodnotenie záujmu fyzickej osoby o získanie informácií podľa odseku 1 písm. a) a zhodnotenie spolupráce pri nácviku podľa odseku 1 písm. b) počas prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti,

b) zhodnotenie motivácie fyzickej osoby na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti,

c) záver, či fyzická osoba absolvovala alebo neabsolvovala prípravu na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti.

V prípade, že záujemca/fyzická osoba ukončí prípravu v jej priebehu, písomné zhodnotenie sa nevypracuje vôbec.

Ďalšie informácie k príprave PNR

- Odporúčaný počet záujemcov/fyzických osôb o prípravu na vykonávanie PNR: 5-12 osôb.
- Dĺžka trvania prípravy: ukončenie najneskôr do 3 mesiacov /časový fond 60 resp. 80 hodín/ od kedy začala príprava.
- Odporúčaný pomer k rozvrhnutiu časofondu:
 - poskytnutie základných informácií – 40 %
 - nácvik praktických zručností – 60 %
- Pri uzavretí Dohody o realizácii prípravy sa záujemcovi poskytne podrobnejší obsah prípravy a metodická príručka pre profesionálneho náhradného rodiča.

p) uvedenie rozsahu hodín počas dňa a dní v týždni, počas ktorých sa vykonávajú jednotlivé opatrenia, ak centrum vykonáva opatrenia ambulantnou formou alebo terénnou formou,

	Rozsah hodín vykonávania opatrení ambulantnou a terénnou formou		
Pondelok	8:00 – 12:00 ambulantná forma	12:00 – 12:30 prestávka	12:30 – 16:00 terénna forma
Utorok	7:30 – 12:00 terénna forma	12:00 – 12:30 prestávka	12:30 – 15:30 ambulantná forma
Streda	9:00 – 12:00 terénna forma	12:00 – 12:30 prestávka	12:30 – 18:00 ambulantná forma
Štvrtok	8:00 – 12:00 ambulantná forma	12:00 – 12:30 prestávka	12:30 – 15:00 terénna forma
Piatok	7:30 – 12:00 terénna forma	12:00 – 12:30 prestávka	12:30 – 15:30 ambulantná forma
Sobota	9:00 – 11:00 ambulantná forma príp. pracovný čas sa upraví na základe odporúčania orgánu SPODaSK a následnej dohody centra s rodičom alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa a na základe rozhodnutia súdu, vždy v priestoroch určených centrom		
Nedeľa	9:00 – 11:00 ambulantná forma príp. pracovný čas sa upraví na základe odporúčania orgánu SPODaSK a následnej dohody centra s rodičom alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa a na základe rozhodnutia súdu, vždy v priestoroch určených centrom		

q) opis tvorby a vyhodnocovania čiastkových plánov individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa, opis tvorby a vyhodnocovania individuálneho plánu odbornej práce s dieťaťom a jeho rodinou alebo plánu odbornej práce s plnoletou fyzickou osobou,

Centrum podľa účelu a formy vykonávaných opatrení v spolupráci s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, ak je to vzhľadom na vek a rozumovú vyspelosť dieťaťa možné aj s dieťaťom, vypracúva a vedie individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa.

Pri vykonávaní opatrení ambulantnou formou alebo terénnou formou na pláne spolupracuje aj rodič alebo fyzická osoba, ktorá sa osobne stará o dieťa.

Individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa je súbor čiastkových plánov vykonávania odborných činností v detskom domove, najmä:

- a. plán sociálnej práce,
- b. plán výchovnej práce s dieťaťom,
- c. hlavné úlohy psychologickéj činnosti psychológa centra,
- d. plán komplexnej ošetrovateľskej starostlivosti, ak si to zdravotný stav dieťaťa vyžaduje.

Plán sociálnej práce vychádza z cieľov a úloh dohodnutých na prípadovej konferencii, ktorá sa uskutočňuje do 2 týždňov od prijatia dieťaťa. Súčasť tvoria termíny a vyznačené osoby, ktoré zodpovedajú za priebežné vyhodnotenie plánu. Plán sociálnej práce sa vyhodnocuje minimálne raz za polroka.

Plán výchovnej práce sa vypracováva v mesačných intervaloch. Vypracovávajú ho vychovávatelia, profesionálni náhradní rodičia, špeciálny pedagóg v spolupráci so psychológom a dieťaťom. Vypracováva sa na základe veku, mentálneho a psychického stavu dieťaťa, jeho návykov, zručností a individuálnych potrieb. Hodnotenie mesačného plánu sa odovzdáva na kontrolu špeciálnemu pedagógovi do 5. dňa v mesiaci.

V rámci individuálneho plánu práce s dieťaťom sa psychológ zameriava na konkrétne ciele, na ktorých sa s dieťaťom pracuje určitú ohraničenú dobu (Plán psychologickéj starostlivosti klienta v časovom rozsahu 1.9.-31.8.). Ak je to potrebné pre ďalšiu prácu s dieťaťom sa stanovujú vhodné odporúčania prístupu k dieťaťu, k spôsobu komunikácie, k spôsobu riešenia pre dieťa osobitých problémov, k spôsobu rozvíjania dieťaťa, k odstraňovaniu negatívnych prejavov alebo návykov dieťaťa apod. Plán psychologickéj starostlivosti sa vyhodnocuje 2x ročne - k 31.1. a k 31.8.

r) podmienky pre záujmovú činnosť, športovú činnosť, kultúrnu činnosť, rekreačnú činnosť a prejavovanie náboženského vyznania a viery.

Centrum disponuje záhradou, ktorej súčasťou je detské ihrisko so šmyklávkou, preliezačkami, pieskoviskom a trampolínou. V letných mesiacoch majú deti k dispozícii aj detský bazén, majú možnosť voziť sa na bicykli a areál využívať na športové aktivity. V interiéri je k dispozícii guľôčkový bazén, kreatívny ateliér, hrová miestnosť s dataprojektorom na premietanie filmov, momentálne prebieha realizácia snoezelen miestnosti.

Centrum poskytuje dieťaťu možnosť navštevovať záujmové krúžky podľa vlastného výberu v školských zariadeniach a aj v centrách voľného času. Kultúrne a športové akcie sú zabezpečované vo voľnočasových aktivitách a akciách organizovaných školskými zariadeniami, mestom Púchov (jarmoky, kultúrne leto, koncerty, výstavy, divadelné predstavenia, kino) a Župným domom (kultúrno-vzdelávacie akcie). V našom okolí sa nachádzajú multifunkčné ihriská, park, kde sa konajú taktiež kultúrne podujatia, zimný štadión, plaváreň a kúpalisko. Taktiež sa tu nachádzajú obchodné centrá, ktoré deti navštevujú v rámci socializácie a nácviu finančnej gramotnosti. Rekreačná činnosť je zabezpečovaná pobytmi v táboroch a v škole v prírode.

Centrum spolupracuje s dobrovoľníkmi, ktorí nám pomohli vytvoriť komunitnú záhradu (deti si tu v spolupráci s dobrovoľníkmi pestujú zeleninu).

Centrum akceptuje náboženské vyznanie a vieru dieťaťa.

s) opis zabezpečenia zdravotnej starostlivosti deťom a plnoletým fyzickým osobám, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v centre.

V centre sa zabezpečuje zdravotná starostlivosť deťom podľa zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti. Deti sú v starostlivosti dvoch pediatrov, ktorí majú ambulancie v meste Púchov. Deti, ktoré sú umiestnené v profesionálnych náhradných rodinách, sú v starostlivosti pediatrov, ktorí sa nachádzajú v mieste trvalého bydliska profesionálnych náhradných rodičov.

V blízkosti centra sa nachádza zdravotnícke zariadenie Zdravie, a.s., Púchov, kde sa nachádzajú pre naše potreby:

- obvodné pediatrické ambulancie pre deti,
- ORL ambulancia,
- kožná ambulancia,
- chirurgická ambulancia,
- urologická ambulancia,

- ortopedická ambulancia,
- ambulancia liečebnej ambulancie,
- detská pohotovosť od 15.30 – 22.00 hod.

Ďalej sa v blízkosti centra nachádzajú špecializované ambulancie, ktoré navštevujú deti:

- očná ambulancia,
- zubná ambulancia.

Ďalšie špecializované ambulancie, ktoré deti navštevujú, sa nachádzajú v okolitých mestách.

t) opis zabezpečenia školskej dochádzky a prípravy na povolanie detí a plnoletých fyzických osôb do 25 roku veku (ďalej len „mladý dospelý“) po ukončení pobytového opatrenia súdu nadobudnutím plnoletosti dieťaťa podľa § 55 zákona, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v centre

V mieste sídla centra sa nachádza niekoľko materských, základných a stredných škôl. Výber školy sa realizuje podľa individuálnych potrieb dieťaťa. Deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami navštevujú Spojenú školu, ktorá je taktiež v mieste detského domova. Je tu aj možnosť pokračovať vo vzdelávaní aj v Praktickej škole. V Považskej Bystrici sa nachádza Spojená škola internátna, ktorá zaisťuje vzdelávanie pre žiakov s autizmom, preto túto školu navštevujú deti s diagnózou detský autizmus.

V meste Žilina sa nachádza Stredná odborná škola pre deti s telesným postihnutím, ktorej súčasťou je aj internát. Túto školu bude navštevovať dieťa zo špecializovanej samostatnej skupiny, nakoľko tu využije svoje zručnosti, ktoré v budúcnosti môže využiť.

Deti, ktoré sú umiestnené v profesionálnych náhradných rodinách navštevujú materské a základné školy v blízkosti bydliska profesionálneho náhradného rodiča.

Centrum spolupracuje so školami a školskými zariadeniami a inými inštitúciami pri výbere vhodného typu školy, pri diagnostike a reedukácii špecifických vývinových porúch učenia a správania.

Plnenie školskej dochádzky sa realizuje len v školách s vyučovacím jazykom slovenským.

V mieste centra sa nenachádzajú materské školy a základné školy, ktoré integrujú deti s mentálnym postihnutím.

u) opis práv dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, a opis práv rodiča dieťaťa a iných blízkych osôb dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre vrátane

1. spôsobu, akým dieťa, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia pobytovou formou v centre, môže udržiavať kontakt s rodičom, ďalšími príbuznými a osobami, ku ktorým má blízky vzťah,

2. spôsobu, akým sa dieťa, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, môže obrátiť aj bez vedomia centra na orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, verejného ochrancu práv, komisára

pre deti, komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, súd alebo prokuratúru,

3. podmienok doručovania pošty, prístupu na internet a používania telefónu,

Dieťa v centre má svoje práva, ale aj povinnosti, ktoré musí dodržiavať a rešpektovať.

Práva dieťaťa:

- právo na dôstojnosť a na dôstojné zaobchádzanie – v zariadení nie sú zavedené žiadne opatrenia, tresty, ktoré by mohli viesť k neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu s dieťaťom,
- právo na vzdelanie – deti majú prístup k vzdelávaniu podľa svojich potrieb a aj podľa svojho výberu a záujmu. Dieťom sa umožňuje študovať tam, kde si želajú, ak ich tam príjmu a sú schopné školu zvládnuť. Deti sú pri výbere školy primerane usmerňované a s prípravou do školy im pomáhajú vychovávateľky,
- právo na riadnu výživu – v zariadení deti majú zabezpečenú dostatočnú výživu, majú dostatok jedla a učia sa s ním hospodáriť,

- právo na prístup k zdravotníckym službám – zdravotnú starostlivosť zabezpečujú deťom dohodnutí externí lekári, a to všeobecní lekári aj odborní lekári,
- právo na kontakt s rodinou a inými osobami – styk s rodinou je maximálne podporovaný, umožňované je aj stretávanie sa s priateľmi, vzájomné navštevovanie sa, deti majú možnosť telefonovať, používať internet a chodiť von denne,
- právo na vyhovujúce hygienické podmienky – deti majú vytvorené vhodné podmienky na život a výchovu (požadované hygienické, bezpečnostné, materiálno-technické a priestorové podmienky, v ktorých žijú),
- právo postihnutého dieťaťa na špeciálnu starostlivosť, vzdelanie a prípravu, aby mohlo dosiahnuť čo najväčšiu samostatnosť a viesť plnohodnotný aktívny život v spoločnosti,
- právo obracať sa so žiadosťami, sťažnosťami a návrhmi na riaditeľa a ostatných pracovníkov zariadenia a požadovať odpoveď, ktorú musí dostať – na tento účel je zriadená aj schránka sťažností a podnetov, ak chce zostať dieťa v anonymite,
- právo požiadať aby jeho podania adresované príslušným štátnym orgánom, orgánom územnej samosprávy, právnickým a fyzickým osobám, ktoré sú poverené výkonom sociálnoprávnej ochrany detí, boli zo zariadenia odoslané v nasledujúci pracovný deň po ich odovzdaní pracovníkom zariadenia, a to bez kontroly ich obsahu – centrum v prípade potreby poskytne dieťaťu potrebné informácie o spôsobe kontaktovania sa s príslušnými orgánmi,
- právo požiadať o osobný rozhovor s poverenými zamestnancami príslušných orgánov, a to bez prítomnosti ďalších osôb,
- právo vyjadriť svoje názory,
- právo na prístup k primeraným informáciám,
- právo na hru a voľný čas.

Dieťa, ktoré je umiestnené v centre a v profesionálnej náhradnej rodine, má právo stretávať sa s rodičmi a ďalšími príbuznými a osobami ku ktorým má blízky vzťah, a to formou osobných návštev dieťaťa v zariadení a taktiež pobytmi mimo centra. Kontakty dieťaťa s rodičmi a ďalšími osobami koordinuje sociálny pracovník v spolupráci s príslušným vychovávateľom prípadne profesionálnym náhradným rodičom. Návštevu je potrebné si vopred dohodnúť telefonicky, najmä s ohľadom na možnosť neprítomnosti dieťaťa a z dôvodu zabezpečenia priebehu návštevy. Návštevy prebiehajú v návštevnej miestnosti, návštevu v ostatných priestoroch centra schvaľuje riaditeľ. Návšteva mimo centra môže prebiehať len so súhlasom riaditeľa. Situácia, že sa dieťa nevráti v dohodnutý čas môže byť vyhodnotená ako útek.

Ak je to v záujme dieťaťa nevyhnutné, detský domov je oprávnený určiť, že rodič dieťaťa sa nemôže stretnúť s dieťaťom. Dôvody musia byť zaznamenané v spisovej dokumentácii dieťaťa a oznámené súdu a orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Návštevu je možné zrušiť alebo prerušiť v prípade nevhodného správania, ktoré by nepriaznivo pôsobilo na výchovu dieťaťa, porušenia zákazu fajčenia a požívania alkoholických nápojov v areáli centra.

Dieťa môže písať listy a využívať elektronickú komunikáciu kedykoľvek vo svojom osobnom voľne a taktiež môže telefonovať. Z výchovných a organizačných dôvodov sú stanovené pravidlá užívania mobilných telefónov a internetu. Obsah písomnej, elektronickej a telefonickej komunikácie dieťaťa nie je monitorovaný. Došlá aj odoslaná korešpondencia dieťaťa sa eviduje neotvorená.

Dieťa má právo obrátiť sa bez vedomia centra na komisára pre deti, komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, na verejného ochrancu práv pre deti, na orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, súd alebo prokuratúru priamo alebo prostredníctvom inej osoby aj bez vedomia rodičov, poručníka, opatrovníka alebo inej osoby, ktorej bolo dieťa zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov.

Pracovníkmi centra sú deťom poskytnuté informácie o spôsobe, akým sa môžu obrátiť na komisára pre deti, na komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, na verejného ochrancu práv pre deti, na orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, súd alebo prokuratúru. Potrebné kontakty majú deti k dispozícii na nástenkách v priestoroch zariadenia.

Deti sa môžu obrátiť na komisára písomne. Na úrad komisára môžu poslať email, prípadne bezplatne list poštou. Nie je potrebná známka a ani uvedenie presnej adresy. Na obálku stačí napísať, že korešpondencia je pre komisára pre deti.

Práva rodičov dieťaťa:

- právo na kontakt s dieťaťom,
- právo na informácie o dieťati,
- právo podieľať sa na výchove a starostlivosti dieťaťa,
- právo podieľať sa na rozhodovaní o dieťati.

v) opis povinností dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, a opis povinností rodiča dieťaťa a iných blízkych osôb dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, vrátane podmienok návštev v centre tak, aby návštevy nenarúšali program centra,

Povinnosti dieťaťa:

- dodržiavať ustanovenia vnútorného poriadku a rešpektovať usmernenia zamestnancov centra,
- rešpektovať samotných zamestnancov centra,
- podieľať sa na prácach v skupinách,
- dodržiavať hygienické návyky,
- zodpovedne si plniť povinnú školskú dochádzku,
- správať sa slušne, zodpovedne a ohľaduplne k sebe a svojmu okoliu,
- nahradiť spôsobenú škodu - náhradu škody, ktorú dieťa spôsobí úmyselne alebo z nedbanlivosti môže centrum požadovať od rodičov,
- povinnosť dodržiavať zásady bezpečnosti a ochrany zdravia, starať sa o svoje zdravie, v prípade choroby dodržiavať pokyny vychovávateľa, prípadný úraz ihneď ohlásiť, rešpektovať zákaz fajčenia, zákaz požívania alkoholických nápojov, toxických, omamných a psychotropných látok,
- povinnosť výnimočne vážne priestupky a udalosti (krádež, príprava na útek, útek, bitka, šikanovanie a pod.) ihneď hlásiť vychovávateľovi, alebo ktorémukoľvek pracovníkovi zariadenia.

Povinnosti rodičov a iných blízkych osôb dieťaťa:

- povinnosť rešpektovať pokyny zamestnancov centra,
- povinnosť informovať centrum o všetkých skutočnostiach, ktoré môžu byť nápomocné počas dočasnej starostlivosti o dieťa v centre,
- povinnosť prísť na návštevu a taktiež počas nej v triezvom stave - nie pod vplyvom alkoholu ani iných návykových látok a správať sa slušne,
- povinnosť zabezpečovať starostlivosť a výchovu dieťaťa počas návštevy v domácom prostredí tak, ako im to určuje Plán činnosti pre rodinu,
- povinnosť počas návštevy dieťaťa v domácom prostredí chrániť zdravie dieťaťa,
- povinnosť informovať centrum o zmene svojho bydliska, pracoviska,
- rodičia majú povinnosť platiť výživné na dieťa a tým úhradu do centra.

w) taxatívny opis výchovných prostriedkov, ktoré je možné uložiť za nedodržanie povinností podľa písmena v), vrátane času ich trvania a možnosti prehodnotenia výchovného prostriedku, ak s jeho použitím dieťa alebo plnoletá fyzická osoba, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, nesúhlasia,

Centrum v spolupráci s deťmi si vytvoril *Pravidlá správania sa detí na skupine*, ktoré sú umiestnené na viditeľnom mieste v jednotlivých skupinách. V prípade porušenia pravidiel je s dieťaťom bezprostredne vedený individuálny rozhovor. Pri opakovanom porušovaní pravidiel je zabezpečená konzultácia s odborným tímom centra, resp. s inými externými odborníkmi.

Pravidlá správania sa detí na skupine:

1. Budem dodržiavať osobnú hygienu. Sprchovať sa každý deň. Vlasý šampónom, telo sprchovým gélom. Ráno a večer si umyjem zuby.
2. Po použití WC, po príchode z vonku a pred jedlom si umyjem ruky.
3. Každé ráno si usteliem posteľ.
4. Ak mám službu v domácnosti, budem pomáhať vychovávateľkám. Cez víkend sa budem zapájať do prípravy obeda a večere, cez týždeň do prípravy večere.
5. V sobotu sa zapájam do veľkého upratovania, ale ak treba, tak aj počas týždňa. Utriem prach, zotriem podlahy, povysávam. Poumývam WC a kúpeľňu. V týždni po sebe upratujem vždy.
6. Keď sa s hračkou dohrám upracem si ju po sebe.

7. Budem dodržiavať večierku.
8. Bez súhlasu vychovávateľa neopustím dom alebo areál domu.
9. Budem sa svedomito pripravovať do školy. Nebudem zatajovať domáce úlohy. Ak niečomu nebudem rozumieť, prídem za vychovávateľkou a poprosím ju o pomoc.
10. Nebudem sa vulgárne vyjadrovať, budem vzorom pre mladších súrodencov.
11. Nebudem sa biť s ostatnými deťmi. Ak budem mať nejaký problém, prídem za vychovávateľkou a spoločne ho vyriešime.
12. Budem pomáhať slabším a tým, ktorí to potrebujú.
13. Budem sa starať o svoje zdravie – nebudem požívať alkoholické nápoje, nebudem fajčiť a brať drogy.
14. Ak mi jedlo nechutí, slušne odmietnem a nebudem mať nemiestne pripomienky.
15. Rodičov si budem vážiť. Venujem im čas, keď ma navštívia.
16. Budem sa snažiť rozumne narábať s peniazmi a nebudem ich míňať na hlúposti.
17. Ak budem mať na návšteve kamaráta, budem sa s ním zdržiavať vo svojej izbe. Nebudem ho vodiť po dome.
18. Používam „čarovné slovíčka“ – ďakujem, prosím, páči sa....

Závažnosť porušenia pravidiel je rozdelené na:

- menej závažné porušenie,
- závažné porušenie,
- veľmi závažné porušenie.

Za menej závažné porušenie pravidiel sa považuje:

- zlý prospech v škole,
- neplnenie si povinností,
- vulgárne vyjadrovanie,
- úmyselné klamstvá,
- menej závažné agresívne prejavy (verbálne napádanie a pod..)
- poškodzovanie školských pomôcok.

Výchovné prostriedky za menej závažné porušenie pravidiel:

- napomenutie dieťaťa službukonajúcim zamestnancom centra,
- zákaz sledovania televízie a používania počítača v trvaní maximálne jedného týždňa,
- pozastavenie voľnočasových aktivít v trvaní maximálne jedného týždňa,
- aktivity navyše v prospech skupiny v trvaní maximálne jedného týždňa,
- skrátenie samostatných vychádzok v trvaní maximálne jedného týždňa,
- skoršia večierka počas jedného týždňa.

Za závažné porušenie pravidiel sa považuje:

- záškoláctvo,
- krádež,
- agresívne správanie voči dieťaťu alebo dospelému (fyzické násilie a používanie vulgarizmov),
- útek – jednorazový,
- navádzanie na problémové správanie,
- užitie drog, alkoholu a tabakových výrobkov.

Výchovné prostriedky za závažné porušenie pravidiel:

- napomenutie riaditeľom centra,
- skrátenie alebo pozastavenie samostatných vychádzok v trvaní maximálne dvoch až troch týždňov,
- kombinácia viacerých výchovných prostriedkov za menej závažné porušenie v trvaní dvoch až troch týždňov,
- z dôvodu výchovného pôsobenia, možno dieťaťu poskytnúť vreckové nižšej sume ako je ustanovená suma vreckového. Rozdiel medzi poskytnutým vreckovým a vreckovým, ktoré sa malo dieťaťu v mesiaci poskytnúť, sa poskytne v mesiaci nasledujúcom po mesiaci, v ktorom sa vreckové poskytlo v nižšej sume alebo sa suma zodpovedajúca tomuto rozdielu uloží na osobný účet dieťaťa. Centrum je povinné dieťaťu primeraným spôsobom vysvetliť dôvod, pre ktorý sa vreckové poskytne v nižšej sume a je povinné umožniť dieťaťu s ohľadom na jeho vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť svoj názor na takéto poskytovanie vreckového. Centrum

zhodnotí, či sa poskytnutím vreckového takýmto spôsobom dosiahol účel a s týmto hodnotením oboznámi dieťa.

Za veľmi závažné porušenie pravidiel sa považuje:

- úmyselné závažné ublíženie na zdraví,
- opakované úteky,
- opakované krádeže,
- opakované požívanie omamných a návykových látok,
- systematické záškoláctvo,
- páchanie trestnej činnosti a navádzanie na trestnú činnosť,

Výchovné prostriedky za veľmi závažné porušenie pravidiel:

- pohovor s riaditeľom a odborným tímom,
- kombinácia viacerých výchovných prostriedkov za menej závažné a za závažné porušenie v trvaní dvoch až troch týždňov,
- v prípade, že nedôjde k náprave kontaktovanie príslušného úradu práce sociálnych vecí a rodiny, kde sa podá návrh na zmenu zariadenia.

Každá taxatívna výchovná metóda sa používa s prihliadnutím na vek, zdravotný stav, individualitu dieťaťa a závažnosť situácie, v ktorej k porušeniu pravidiel došlo. Vychovávateľ používa taxatívne výchovné metódy až po upokojení dieťaťa a situácie. Dohodnuté podmienky sa dodržia (napríklad: ak má dieťa zákaz sledovať televíziu na týždeň, tento zákaz bude trvať presne týždeň, ani o deň viac ani o deň menej).

Ak je uložený výchovný prostriedok za závažné alebo veľmi závažné porušenie pravidiel, každý týždeň je vyhodnocovaná účinnosť uloženého výchovného prostriedku za prítomnosti dieťaťa, vychovávateľa a odborného tímu. V prípade, že nedôjde k náprave spoločne hľadajú iný efektívnejší spôsob riešenia situácie.

x) spôsob poskytovania vreckového podľa § 66 zákona,

Centrum deťom vreckové vypláca do 25. dňa v mesiaci. Sociálny pracovník oznamuje na ekonomický úsek vznik nároku dieťaťa na vreckové alebo zmenu sumy vreckového na základe veku. Ekonomický úsek vyhotoví menný zoznam detí s celkovou sumou a odovzdá sociálnemu pracovníkovi rozrátané vreckové na každé dieťaťo osobitne. Sociálny pracovník následne rozdelí vreckové deťom. Deti, ktoré sa už vedú podpísať si vreckové preberajú samé. Za tie deti, ktoré sa nevedú podpisovať preberá vreckové určený zamestnanec na skupine za prítomnosti dieťaťa. Pri preberaní je vždy prítomný aj ďalší sociálny pracovník, resp. zamestnanec centra.

Deti, ktoré sú ťažko zdravotne postihnuté, majú zriadené vkladné knižky a vreckové sa im zasiela tam.

Deti si s vreckovým manipulujú samé. Deti s duševnými poruchami sú vreckovým motivované k väčšej aktivite – vedú si samé povedať, čo by si chceli za vreckové kúpiť. Za pomoci zamestnanca centra chodia na nákupy, kde sa im pomáha pri manipulácii s peniazmi.

Deti sú vedené k tomu, aby si vedeli peniaze šetriť a sú im ponúkané spôsoby, ako šetriť.

Z vreckového možno tvoriť úspory so súhlasom dieťaťa získaným spôsobom primeraným veku a rozumovej vyspelosti dieťaťa.

y) opis postupu v rizikových situáciách pre dieťa alebo plnoletú fyzickú osobu, pre ktoré sa vykonáva pobytové opatrenie v centre, vrátane postupu pri nedovolenom opustení centra dieťaťom, pri úraze dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, vážnych nezhodách medzi deťmi a deťmi a zamestnancami centra.

Centrum sa stretáva s problémovým správaním detí. Pri konfliktoch medzi deťmi prvotný problém riešia zamestnanci na skupinách. Pri vyhrotení problému sa kontaktuje riaditeľ centra, ktorý zvolá odborný tím a spoločne riešia daný problém.

Ak by dieťa nedovolené opustilo centrum kontaktovaný je riaditeľ centra a následne polícia. Rovnako sa postupuje aj pri nedovolenom vniknutí do budovy centra alebo do rodinného domu centra.

V prípade vzniku mimoriadnej epidemiologickej situácie je za centrum poverená kontaktná osoba, v našom prípade zdravotná sestra centra, ktorá je aj zástupkyňa riaditeľa a v rodinnom dome je kontaktnou osobou pomocný vychovávateľ. Prostredníctvom nej sa v spolupráci a na základe vydaných opatrení Regionálneho ústavu verejného zdravotníctva so sídlom v Považskej Bystrici zabezpečujú

potrebné aktivity: spolupráca s lekármi primárnej starostlivosti pre deti a dospelých, výkon ohniskovej dezinfekcie a iné.

V prípade iných mimoriadnych udalostí je zodpovednou a kontaktnou osobou riaditeľka centra.

Všetky potrebné telefónne čísla sú uvedené v prevádzkovom poriadku, ktorý je umiestnený na každej skupine.

Pri výskyte úrazu alebo závažnom zhoršení zdravotného stavu dieťaťa sa daná situácia ihneď rieši. Drobné poranenia ošetrí službukonajúci zamestnanec/profesionálny náhradný rodič. V prípade závažného stavu poskytne prvú pomoc a privolá rýchlu zdravotnú pomoc. O mimoriadnej udalosti bezodkladne informuje riaditeľa centra a okolnosti úrazu zaznamená do Knihy s denným hlásením.

Pri vážnom úraze alebo zhoršení zdravotného stavu spojeného s hospitalizáciou sociálny pracovník informuje o tejto skutočnosti rodičov a pracovníka príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

Pri mimoriadnej udalosti (útek alebo úmrtie) sa táto skutočnosť oznamuje aj prokurátorovi a zriaďovateľovi.

V prípade agresívneho správania – útok dieťaťa na iné dieťa, prípadne na inú osobu, službukonajúci zamestnanec/profesionálny náhradný rodič sa snaží o upokojenie dieťaťa a rozptýlenie jeho pozornosti. Ak je agresivita dieťaťa vystupňovaná je potrebné izolovať ostatné deti. Ak to okolnosti dovoľujú, je vhodná fixácia dieťaťa prostredníctvom inej osoby. V závislosti od povahy situácie privolá službukonajúci zamestnanec/profesionálny náhradný rodič rýchlu zdravotnú pomoc, prípadne políciu. O mimoriadnej situácii, po jej odznení, službukonajúci zamestnanec/profesionálny náhradný rodič bezodkladne informuje riaditeľa centra a túto mimoriadnu situáciu zaznamená do Knihy s denným hlásením.